

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-20
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

Anaconda Sociedad

Den spanska familjen - nu och då

Nyckelord

cuidar	ta hand om
lavar	tvätta
un lujo	en lyx
independiente	självständig
permitir	tillåta
profesión masculina	manligt jobb
ir al extranjero	åka utomlands
avisar	meddela
habitual	vanlig
convivir	leva tillsammans

Radio:

-Spanjorer! Franco...är död.

-Jag skulle nu så här när döden närmar sig vilja sammanlänka Gud och Spanien och omfamna er alla och tillsammans med er en sista gång utbrista: "Leve Spanien!"

Daniel: Så här lät det ur de spanska tv-apparaterna den 20 november 1975. Det var dagen då Francisco Franco dog. Och sen dess, sen 35 år tillbaks har Spanien utvecklats enormt. Och inte minst har mycket av förändringarna skett inom den spanska familjen.

Anaconda ska undersöka hur den spanska familjen har förändrats sen diktaturen och vi ska även få några tips på vad man ska tänka på när man bor hos en spansk familj idag.

Men låt oss börja med Franco-epoken. Under större delen av diktaturen var det följande som gällde:

- Det var tvång på att regelbundet gå i kyrkan
- Det var förbjudet att ha med nåt sexuellt i litteratur, teater och film
- Det var förbjudet för kvinnor att lämna landet utan sin mans eller pappas tillstånd
- Det var förbjudet för par att kyssas offentligt
- Det var förbjudet att skilja sig
- Familjer med många barn premierades – de fick bidrag till skola, universitet och lokaltrafik

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-20
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

Men däremot inom familjens väggar fanns det många restriktioner. Mest handlade det om vem i hemmet som skulle göra vad – kvinnan eller mannen.

Det minns Maite Martínez som föddes 1957 i norra Spanien.

Maite: Förr hade vi kvinnor i de allra flesta fall som uppgift i livet att gifta oss, föda barn och ta hand om våra män. Flickorna tog på sig alla sysslor i hemmet. Om det skulle... tvättas, skuras... Kort sagt skötseln av ett hem var kvinnfolksgöra. Det var inget som männen ägnade sig åt. När jag var liten flicka så började jag... När jag fick gå i skolan sågs det som en lyx. Att flickor gick i skolan var nåt som inte var vanligt. När jag började i skolan gick flickor och pojkar i skilda skolor. Och t.ex. det där att man inte fick gå ut vissa tider... Man höll hårt på tiderna. Allt sånt präglade, det präglade allt – hela sättet att leva... Nuförtiden finns inget av det där. Nuförtiden är familjerna väldigt självständiga. En del fortsätter att vara katoliker, andra inte. Folk kan ha vilka skilda politiska och religiösa åsikter som helst. Man accepterar och tillåter allt.

Daniel: Idag 35 år senare ser det ut så här i landet:

- Skilsmässor har blivit vanligare än giftermål
- Ungefär ett barn föds per hem
- Medelåldern för förstföderskor är ca 31 år
- Det har blivit tillåtet att göra abort
- Bröd, potatis, ägg och mjölk är fyra saker som aldrig saknas i de spanska hemmen
- Hälften av männen hjälper till med matlagning i hemmet
- Och självklart går pojkar och flickor i mixade klasser... Dessutom så är man läsa vad man vill, oavsett om man är flicka eller pojke

Så var det inte förr...

Maite: Kvinnorna studerade bara sånt som filosofi och litteratur – kvinnliga ämnen - vid universiteten. Nuförtiden kan en kvinna bli vägingenjör, arkitekt, vad som helst som förut betraktades som ett manligt yrke. Jag anser att Spanien i dag ligger på samma nivå som vilket annat europeiskt land som helst. I dag kan våra barn kosta på sig att resa utomlands, studera på Erasmusprogrammet. Sånt visste min man och jag inget om, för oss var det nåt helt otänkbart. Det här att ett barn i en familj reste utomlands för att studera ett språk var på vår tid nåt som bara mycket rika, förmögna familjer hade råd med, men nuförtiden kan vem som helst göra det.

Daniel: Idag är det väldigt vanligt, precis som Maite säger, att spanska ungdomar reser utomlands för att plugga. Och det är ju förstas också väldigt vanligt att många reser till Spanien för att plugga. Och ett av universiteten i Spanien som tar emot utländska studenter är Jaume I på östkusten. De erbjuder också sina studenter boende, antingen i studentlägenhet eller så får man bo med en spansk familj. Och det var när de började med det som det uppstod lite problem. Många studenter visste inte hur de skulle bete

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-20
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

sig mot den spanska värdfamiljen. Och till slut så tröttnade lärarna på att eleverna hela tiden sprang in i lärarrummet för att ställa frågor, så de tog fram en guide om vad man ska tänka på när man lever hos en spansk familj.

Telefon: Jaa?

Daniel: Den ansvariga för guiden heter Marga Gonell. Och det här tycker hon är viktigt att studenterna vet.

Marga: Vi spanska familjer är ganska speciella, framför allt här i östra Spanien, i Castellón. Vad vi gör är att vi träffas mycket inom familjen. Det är vanligt att vi tillbringar mycket tid tillsammans. Det är också mycket vanligt att barnen inte bor långt från föräldrarna. Det är ganska vanligt att man träffas hemma hos föräldrarna och äter lunch på söndagarna, om barnen har flyttat hemifrån. På senare tid har det också blivit allt vanligare att barnen bor kvar längre hemma hos föräldrarna, så en del familjer kan ha en 35-åring som fortfarande bor hemma. Det är ganska vanligt. Värdfamiljen väntar sig att studenten ska äta lunch och middag med dem. Men om man talar om att man inte tänker äta middag eller lunch hemma en dag är det inget problem.

Daniel: Är det nåt annat speciellt som ni talar om för studenterna?

Marga: Hemmet är föräldrarnas. Vi är kanske inte så förtjusta i att man tar med sig vänner av det motsatta könet hem.

Daniel: Jaså?

Marga: Nej. Man kan ta med dem hem, men inte vara inne på rummet ensamma, som i andra länder där rummet är barnets. I Spanien anser vi att hemmet är föräldrarnas, så allt som finns där... Det är de som ska ge sitt tillstånd, så att säga. Vad är det mera då? Jag talar t.ex. också om för studenterna att det är mödrarna som brukar laga maten här. Och mödrarna vill alltid att studenten provar allt, va, allt typiskt. Och ofta är det sånt som studenterna tycker är gott, men ibland tycker de inte riktigt om maten.

Och tycker du inte om maten är det bättre att säga "jag tyckte inte det var så gott" eller "jag har aldrig smakat nåt sånt här förut och tyckte inte om det" hellre än att säga "det här tycker jag om" för att vara artig, för då kommer den mamman att laga den maten varenda dag för att du ska trivas.

Daniel: Nåt annat?

Marga: Jag råder dem också att tala med familjerna om alla problem, hur små de än är, för ett litet problem kan bli ett stort problem, om man inte löser det snabbt. Om familjen t.ex. tvättar studentens kläder och han inte ville ha ett visst plagg tvättat och familjen går in i hans rum och hämtar smutstvätten och tvättar den... Om studenten inte gillar det, ska han prata med familjen och säga "jag vill inte tvätta det här så ofta, jag säger till när jag vill ha det tvättat", till exempel. Om han inte säger nåt tror familjen att de gör rätt,

SÄNDNINGSDATUM: 2010-11-20
PRODUCENT: DANIEL PERSSON MORA
KONTAKT: spanska@ur.se

SPANSKAI
PALABRAS
AL AIRE
PROGRAMMANUS

PROGRAMNR: 101755/ra06

medan studentens irritation kanske bara växer. Jag tycker att vi är ganska rättframma, och om det är nåt som vi inte gillar säger vi det. På samma sätt hoppas vi att andra också ska säga till om vi gör nåt som de inte gillar.

Om man inte känner till såna här skillnader innan man flyttar in hos en familj, kan det ge upphov till missförstånd. Och vår målsättning är att vi ska slippa såna missförstånd.

Daniel: Självklart. Det verkar som om man kan säga till studenterna att det viktigaste är att visa andra respekt, eller hur?

Marga: Just det!

SLUT